

AZ ÖRÖK KORTÁRS

Búcsú György Pétertől

György Péter nem egyszerűen szakember volt, hanem kritikai értelmiségi. Nem léteztek számára határok a tudományok között. Az esztétika, az irodalom, a művészettörténet és a médiakutatás mint metszéspon-
tok jelentek meg előadásaiiban, publikációiban. Azt mondhatnánk, hogy látásmódja interdiszciplináris volt, de csak azzal a kikötéssel, amit erről ő maga vallott: hogy úgy lehet interdiszciplinaritásról értelmesen beszélni, ha tudjuk, mit mivel kötünk össze.

Szavaiból kitűnt a fegyelmezett gondolkodói habitus, a zsenge korban elkezdett szellemi tréning, az *old school*. Fáradhatatlanul látogatott helyszíneket, múzeumokat, kiállításokat, és ezekről százával írt elemző esszét, tanulmányt vagy publicisztikát. Élvezhető, élményszerű beszámolók ezek, a személyes megélés közvetlensége mindig megjelenik bennük, sosem csak tudós töprengések. György Péter egyszerre több műfajban írt, akár egyazon íráson belül is. Művei olyanok, mint az utazás a korok, a stílusok és a polémiák között, amelyeket ő egyenrangúként kezel, alázattal a partikularitás, a kisléptékű dolgok iránt, akárcsak az iránt, ami nagyívű.

Ma már talán kevesen tudják, hogy fiatal korában kitűnő színikritikákkal indult. Klasszikus értelmiségi volt, aki nem hajlandó csupán klasszikus témákkal foglalkozni. Óriási érzékkel és kíváncsisággal közelített mindenhez, ami jelen. Szobatudós, aki kimegy az utcára. A túlspecializálódás korában György Pétert éppen a különböző kánonok találkozása érdekelte. Egy professzionális olvasó, aki nem maradt és ezután sem lesz időszerűtlen. Minden játékoságával együtt György Péter szigorú gondolkodó volt, mindenütt kereste a formát: a múzeumban, az identitáspolitikában, az *oral history*-ban, az oktatásban egyaránt.

Munkássága láthatóan eltér a hazai médiakutatás dominánsan tájékoztatáselméleti regiszterétől, és nyit hangsúlyosabban a globális szinten elterjedtebb medializáció felé. Ugyanolyan otthonosan mozgott az *Infermentál*, a *Transmediale* vagy egy újságírásról szóló konferencia paneljei között, miközben ott volt a munkáiban az irodalom, a történelem és az esztétika szakos műveltség is. Ez így együtt egyedülállóvá tette a magyar médiakutatói szakmában. A reprezentáció kérdéskörében kapcsolódnak nála össze a tájékoztatás politikai vonatkozásai a szélesebb értelemben vett társadalmi reprezentációkkal – az emlékezettel, az identitásokkal –, illetve ezeknek az állami politikáival. Ezen a ponton jelenik meg a cigányság és a zsidóság, illetve általában a kisebbségek egymástól részben elkülönülő, részben összefüggő problematikája.

A rendszerváltás óta senki nem írt és nem nyilatkozott annyit a társadalmi konszenzusok hiányáról, a szét-töredezett kollektív magyar emlékezetről és ennek politikai megzsalásairól. A Liget, a Nemzeti Színház, a holokauszt és az antiszemitizmus, a magyar traumák bűvópatakjai a politikailag irányított vagy önkéntelen emlékezetben, a határon túli magyar kánonok, illetve azok erősen hiányos ismerete Magyarországon mind a mediatizáció széles spektrumának pontjai – anélkül, hogy megközelítései bármelyiknél leragadtak volna. A szakbarbár ellentéte volt.

Felvetéseinek gyakran aktuálpolitikai időszerűségeit a nemzetközi példák és szakirodalmi források folytonos bevonásával keretezte. György Péter mindig tanított, beszélgetett és meghallgatott. Empatikus tanár és kolléga, nagyfokú szociális érzékenységgel. A *Memex* (2002), *Az eltörölt hely* (2003), az *Apám helyett* (2010), *Kolozsvári állatkert – A képzelt Erdély* (2013), *Az ismeretlen nyelv* (2016) csak öt a közel két tucatnyi könyvéből. Sokat írt és még többet olvasott. Egyszer azt mondta nekem, hogy szerencséje volt fiatal korában, mert még megengedhette magának a céltalan olvasást. Egyszemélyes intézmény, aki sokszemélyes intézményt alapított, egy doktori iskolát az ELTE-n. Mindenki olvassa el a londoni Freud-múzeumról szóló esszéjét, amely az *Élet és Irodalomban* jelent meg.

Forrás: ELTE Média